

Migraziuns en Grezia

Dal patg da Losanna (1923) a la guerra civila siriana

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Idomeni è in vitg da la Macedonia centrala greca, sper il flum Axios, al cunfin da la Republica Macedona (passa 2 milliuns olmas). Questa ha serrà ses cunfin cun la Grezia (221 km) per impedir las gruppas fugitivas da traversar il pajais vers la Serbia e la Germania. Sper il vitg è situada ina staziun da la viafier che collia Tessalonichi cun Beograd e Vienna.** Las Macedonias faschevan part da l'Imperi osmanic en fin a 1913; Idomeni aveva num lezza giada Serhovo, e la lingua macedona slava dominava en la regiun. Il patg da Losanna (1923) ha confermà il flum Evros/Meriç sco cunfin tranter Grezia e Turchia e l'appartegnientscha a la Grezia da las inslas da Hios, Icaria, Lesvos e Samos en la Mar Egeica. «Il contract ha obligà vischinas e vischins osmanics da confessiun greca ortodoxa d'emigrar en Grezia (...). L'unica excepziun pertutgava la cuminanza ortodoxa greca d'Istanbul (...). Tiers vegnivan ils Grecs da Bulgaria e da Russia. La Grezia ha pia beneventà strusch 1,3 milliun umans. Tenor la dumbraziun da 1928 vivevan en Grezia 6 204 684 umans; 1 104 216 provegnivan da la Turchia, 58 526 da la Bulgaria e 49 027 da la Russia (...). La Macedonia greca dumbraiva ina populaziun greca da mo 43 % sunter 1913, ma 62 % il 1924 sunter l'arrivada da fugitivs» (1).

Center transitoric per ir vinavant

En Grezia vivan oz var 11,4 milliuns umans. Il nr. 1/2006 da la revista ecumeni-

ca «Religion & Gesellschaft in Ost und West» (RGOW; www.g2w.eu), intitulà «Fluchtwege in Südost- und Osteuropa», cuntogna dus artitgels davart fugitivs en Grezia (2). Lezza posseda in'atgnadad che cumplitgescha la situaziun sch'ins la cumpareglia cun la Bulgaria u cun la Macedonia: 87 da sias 3054 inslas en populadas. Ins na po tuttina betg controllar mintga insla dal pajais. L'emprim essai da RGOW davart la Grezia, da l'etnologa Jutta Lauth Bacas, entschaiva pia cun in paradox: «La Grezia era ditg in pajais d'emigraziun classic, ma dapi l'entschatta dals onns novanta è la vegnida ina finamira d'immigraziun: Adina dapli umans tschertgan da sa proteger là da differents conflicts (...). Ins basegna ina strategia per tut l'Europa (...). Cur ch'ins discurriva pli baud da la Grezia en connex cun migraziuns, pensav'ins l'emprim a lavurers grecs emigrads en ils onns sessanta e settanta dal tschientaner passà vers la Germania e la Belgia, in pau schizunt vers la Svizra. A l'entschatta dals onns novanta, sunter la crudada dal mir a Berlin e l'avertura dals cunfins en l'Europa sidorientala, ha entschavì in svilup nov ed imprevis: Il pajais d'emigraziun è vegnì in pajais d'immigraziun. Milliuns en ids a star en Grezia; la proporziun d'esters en lez pajais è creschida da strusch 1 % a 9 % (...). Ils conflicts che sa derasan en l'Orient Central, en Africa ed Afganistan han chaschunà dapi 2001 ina migraziun pli vasta che derivava da motivs differents. Las guerras civilas ed orientalas han manà en Grezia dieschmillis umans che mitschavan las crisis da

pajais ordaifer l'Europa. Lez moviment ha cuntanschì sia culminaziun il 2015: Da schaner en fin a l'entschatta december èn fugids passa 726 000 umans vers la Grezia pervi da bombas, violenza, smanschas fisicas e persecuziun religiusa. La Grezia n'era per blers betg la davosa finamira, mabain mo il center transitoric en il viadi vers l'Europa dal vest. Il pajais plain crisas (...) na pudess tuttina betg (...) retschaiver ed integrar economicament ils numerus fugitivs per motivs da guerra che provegnan cunzunt da la Siria, ma era da l'Afganistan e da l'Irac. La populaziun locala ha tuttina mussà blera chapientscha per lur miseria, cunzunt per ils uffants pitschens, las femnas en speranza, ils umans malsauns ed attempads. La gliued simpla dals vitgs als ha furnì quai ch'i basegnavan per viagià vinavant» (p. 14).

Tras l'Evros e vers las inslas egeicas

L'autura rapporta lura dals viadis dals fugitivs orientals vers la Trakya dal vest e las inslas da la Mar Egeica e da lur situaziun en Grezia: «Cun la guerra siriana ed ils conflicts armads en Irac ed Afganistan è il cunfin tranter Grezia e Turchia vegnì dapi 2010 ina porta d'invasiun essenziala vers l'Europa. Il 2015 ha il dumber d'entradas registradas uffizialmain sur l'Evros/Meriç e sur las stretgas da mar egeicas cuntanschì la culminaziun imprevisibla da var 726 000. Ils blers umans provegnivan d'intschess orientals en guerra: Var 430 000 da la Siria u dals champs da fugitivs sirians en Turchia, 171 000 da l'Afganistan en fin a novem-

ber, var 60 000 da l'Irac (...). Durant ils emprims indesch mais da 2015 èn passa 540 000 fugitivs en provegnientscha da pajais en crisa arrivads sin bartgas (...). Da schaner a la fin da november 2014 èn 11 349 fugitivs sbartgads a Lesvos, en la medema perioda da 2015 quaranta (!) giadas dapli, pia 445 037, e quai sin in'insla da mo 86 436 olmas (...). La lescha greca lubescha a la polizia u a la guardia costala d'arrestar mintga fugitiv(a) senza legitimaziun valaivla, schizunt cun ses uffants (...). Las autoritads na fan nagina excepziun (...). La Grezia retschaiava fugitivs a moda e maniera savens degradanta ed indegna d'umans (...). Da l'autra vart prestan sias burgaisas e ses burgais, sco er organisaziuns umanitaras, in enorm agid voluntar – medicinal, alimentar e cun vestgadira (...). Ma las autoritads grecas en savens uschè surchargiadas ch'i na pon betg ademplir lur obligaziuns legalas umanitaras» (pp. 15-16). L'autura concluda punctuond che la disditga da las autoritads europeicas en chausa «rinforza la fin finala las gruppas naziunalisticas» (p. 16).

Il Cussegl grec per ils fugitivs

L'istoricra Myrsin Arvanitis (Turitg) rapporta en RGOW 1/2016: «Il 1989 è naschida l'organisaziun independenta 'Cussegl grec per ils fugitivs', partenaria dal Cumissariat da l'ONU per ils fugitivs. Ella vul oravant tut cussegljar giuridicain e gidar materialmain (...) fugitivs (albiert, provediment medicinal euv.), cunzunt minorens betg accumulads ed unfrendas da torturas e da

commerzi cun umans (...). Giurists cussegljan unfrendas da violaziuns ed advocats las represchentan avant dretgira. La secziun giuridica cusseglia las persunas che dumondan asil durant la procedura ed als pina per l'intervista (...). L'avrigl 2013 han guardians d'ina plantaziun da frajas (...) en il Peloponnesos sajettà sin 35 lavurers dal Bangladesch che levan pretender lur paja sunter sis mais da lavur nunpajada. Blers èn stads grevmain blessads (...). Var duatschient lavurers, cunzunt dal Bangladesch e senza permissiun da dimora, lavuran e vivan dapi onns en cundiziuns inumanas en baitas da pastic sper las plantaziuns (...) senza aua e senza forza electrica. I ston lavurar fin duresch uras al di (...). Il cas ha chaschunà indignaziun naziunala ed internaziunala» (pp. 17-18). Ils guardians responsabels en vegnids acquittads en davosa instanza. «Il Cussegl grec per ils fugitivs ed il Cumissariat da l'ONU han fatg recurs a la fin da 2014 avant il Tribunal europeic dals dretgs umans, nua ch'il cas è anc adina pendent. Durant l'inquisiziun ed il process ha il Cussegl grec per ils fugitivs constatà bleras mancanzas» (p. 18). Ils davos mais n'han manà nagina schliaziun per ils fugitivs en Europa. La «NZZ» dals 2 d'avrigl 2016 scriva: «Las relaziuns a Lesvos èn nunpussavlas» (p. 9). Co va quai vinavant?

1. Ernest Weibel, *Histoire et géopolitique des Balkans de 1800 à nos jours*. Paris (Ellipses, ISBN 2-7298-0907-4) 2002, pp. 410-411.
2. ISSN 2235-2465. Adressa: Birmensdorferstr. 52, chascha postala 9329, 8036 Turitg.